

คอลัมน์ เศรษฐศาสตร์บัณฑิต: 'คุยเบาๆ'ต้อนรับปีใหม่ 2560 - กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2560

ดร.บัณฑิต นิจถาวร bandid.econ@gmail.com

สวัสดีปีใหม่ผู้อ่านคอลัมน์ "เศรษฐศาสตร์บัณฑิต" ทุกท่าน ขึ้นปีใหม่ ก็เป็นประเพณีที่เราต้องอวยพรซึ่งกันและกันในช่วงเทศกาลประจำปีที่สำคัญของคนไทย ผู้อ่านคอลัมน์ผมนี้มีหลายวัย ตั้งแต่นิสิตนักศึกษา ผู้ที่ทำงานในภาคธุรกิจ ภาคราชการ รวมถึงผู้หลักผู้ใหญ่ที่เป็นแฟนคอลัมน์ ถ้าจะไม่ใช่การละลาบละล้งเกินไปก็ขอกล่าว อวยพรปีใหม่ทุกท่านพร้อมกันไปเลย ขอให้ทุกท่านมีความสุขสดชื่น มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง ปลอดภัยโรคภัยไข้เจ็บ และมีความสุข กับชีวิตตลอดปี 2560 นี้ครับ

วันนี้เป็นวันพักผ่อน หลายคนอยู่บ้าน หลายคนไปต่างประเทศ ไปต่างจังหวัด เพื่อ รวบรวมพลังและความสดชื่นกลับมาทำงานในปีใหม่ที่มาถึง ปีที่แล้วเป็นปีแห่งการ สูญเสียที่ใหญ่หลวงของคนไทยและประเทศไทยจากการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 แห่งพระบรมจักรีวงศ์ ผู้เป็น "พระบิดา" ให้กับแผ่นดินไทยตลอดช่วงรัชสมัยของพระองค์ท่าน จึงเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องทำให้ปี 2560 เป็นปีเริ่มต้นของการขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างจริงจัง เป็นสังคมไทยที่เข้มแข็งด้วยสติปัญญา ความรู้ และจริยธรรม ตรงกับพระราชประสงค์ของพระองค์ท่าน เพื่อประโยชน์และความ ผาสุกของคนไทยทุกคน

ในด้านเศรษฐกิจ ปีที่ผ่านมาต้องถือว่าประเทศสามารถปรับระดับการเติบโตของเศรษฐกิจได้ใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า แม้จะมีข้อจำกัดมากขึ้นทั้งจากเหตุการณ์ในประเทศและต่างประเทศ แต่อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจทั้งปีก็ยังต่ำกว่าประมาณสามเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงปีก่อนๆ การที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราที่ต่ำต่อเนื่องแบบนี้หลายปี ทั้งที่ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคสามารถขยายตัวได้มากกว่า ก็ชี้ ถึงปัญหาและความอ่อนแอหลายอย่างที่เศรษฐกิจไทยมีอยู่ และจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อให้ประเทศสามารถก้าวหน้าต่อไปได้

ซึ่งปัญหาที่ต้องแก้ไขเกือบทั้งหมดเป็นปัญหาโครงสร้างที่ได้กลายมาเป็นข้อจำกัดให้การเติบโตของเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะปัญหาความสามารถในการแข่งขัน ปัญหาการขาดกำลังซื้อของคนในประเทศซึ่งส่วนหนึ่งก็โยงกับปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ประเทศ มีอยู่ และปัญหาด้านธรรมาภิบาลทั้งในภาครัฐและเอกชนที่กระทบและเป็นข้อจำกัดต่อประสิทธิภาพของเศรษฐกิจ และเสถียรภาพของสังคม ปัญหาเหล่านี้ถ้าเราไม่แก้ไข หรือไม่พยายามก้าวข้ามให้ได้ ประเทศของเรา ก็จะไม่สามารถขยายตัวในอัตราที่มากกว่านี้ได้ และจะไม่สามารถพัฒนาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่รายได้และความเป็นอยู่ของ คนส่วนใหญ่ในประเทศดีขึ้นทั่วหน้า ด้วยเหตุนี้ การปฏิรูปเพื่อปลดล็อกและแก้ไขปัญหาโครงสร้างที่มีอยู่ จึงจำเป็นมาก ไม่ใช่เป็นคำพูดที่สวยหรู แต่เป็นความอยู่รอด ของประเทศ และอนาคตของเศรษฐกิจ

ด้านธรรมาภิบาล ปีที่ผ่านมาเราเห็นการตื่นตัวของภาคเอกชน ผู้ประกอบการ นักลงทุน และหน่วยงานกำกับดูแลที่ต้องการให้บริษัทในประเทศมีการกำกับดูแลกิจการหรือธรรมาภิบาลที่ดี เห็นความทุ่มเทและความตั้งใจของบริษัทเอกชนในเรื่องนี้ หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลคะแนนประเมินด้านซีจี หรือการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนที่ปีที่แล้วคะแนนดีขึ้นต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าในทุกหมวด เห็นจาก การมีส่วนร่วมของบริษัทธุรกิจในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน โดยมีบริษัทเข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์กับโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต หรือ CAC มากถึง 797 บริษัท ณ สิ้นปีที่แล้ว

นอกจากนี้ จำนวนกรรมการที่เข้าอบรมในหลักสูตรกรรมการของสถาบันไอโอดี ก็เพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ปีที่แล้ว สิ่งเหล่านี้แสดงถึงความตระหนักและความต้องการของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ในภาคเอกชนที่ต้องการขับเคลื่อนการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้เกิดขึ้นจริงจังในประเทศ ซึ่งน่ายินดีมาก

แต่ภายใต้แนวโน้มที่ดีเหล่านี้ ความท้าทายก็ยังมีอีกมาก เห็นได้จาก ขาดความบกพร่องด้านธรรมาภิบาล และการทำหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทที่ทำผิดกฎหมาย ผิดระเบียบ ไม่เหมาะสม ที่ยังเกิดขึ้นเรื่อยๆ ไม่เว้นแม้แต่บริษัทชั้นนำของประเทศที่ควรต้องเป็นตัวอย่าง เป็นผู้นำ ด้านธรรมาภิบาลให้กับบริษัทอื่นๆ มีข่าว ความขัดแย้งทางผลประโยชน์เกิดขึ้นบ่อย ไม่ว่าจะเป็นการใช้ทรัพยากรหรือตำแหน่ง ในภาครัฐเพื่อประโยชน์ตนเอง หรือปัญหาความใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับบริษัทเอกชนที่อาจกระทบการทำหน้าที่ของหน่วยงาน ราชการในฐานะผู้กำกับดูแล ข่าวการทุจริตคอร์รัปชันที่ยังเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ แม้รัฐบาลจะพยายามแก้ไขปัญหา เหล่านี้คือความท้าทายด้านธรรมาภิบาลที่ประเทศเรามีอยู่ที่ต้องแก้ไข

ดังนั้นปี 2560 จึงเป็นปีสำคัญ เป็น Pivot year ที่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรให้กับประเทศได้ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ขึ้นอยู่กับผู้นำและคนไทยเลือกใช้ออกาสของปีนี้อย่างไร ในฐานะประชาชนคนไทยคนหนึ่ง ผมหวังที่จะเห็นหลายสิ่งที่ดีๆ เกิดขึ้นในปีนี้ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยสติปัญญา ความรู้ และจริยธรรม และที่ผมปรารถนา หรืออยากเห็นเป็น wait list ของผมปีนี้ ก็คือ

อันดับแรก การสร้างและรักษาไว้ซึ่งความเป็นอิสระของระบบยุติธรรมของประเทศที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายของประเทศศักดิ์สิทธิ์ มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นใจและความศรัทธาให้กับคนไทยทุกคน ในทุกประเทศ ระบบยุติธรรมที่ประชาชนศรัทธาและเชื่อมั่น เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ความถูกต้องทุกอย่างในประเทศเกิดขึ้นตามมา นี่คือหัวใจของประเทศที่เราจะต้องช่วยกันสร้างและรักษาไว้ สอง อยากเห็นบริษัทเอกชนชั้นนำของประเทศเป็นผู้นำ เป็นตัวอย่างที่ดีในการขับเคลื่อนการกำกับดูแลกิจการหรือธรรมาภิบาล และการทำธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เป็นแบบอย่างให้บริษัทอื่นๆ ภูมิใจและปฏิบัติตาม นำไปสู่การยกระดับมาตรฐานด้านจริยธรรม และการกำกับดูแลกิจการของประเทศให้สูงขึ้น สิ่งเหล่านี้ อยู่ในวิสัยที่บริษัทขนาดใหญ่ของเราสามารถทำได้ จึงอยากเห็นเพราะจะมีผลอย่างสำคัญต่อการสร้างสังคมธุรกิจของประเทศที่เข้มแข็งและยั่งยืน

สาม อยากให้ระบบราชการให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบราชการอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยง ด้านการทุจริตคอร์รัปชัน การปฏิรูประบบ ราชการเป็นเงื่อนไขสำคัญที่สุดต่อการ ขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวหน้ามากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะระบบราชการกำกับดูแลนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบ ซึ่งสำคัญ มาก ต่อการทำงานของเศรษฐกิจและภาคเอกชน

ที่ผ่านมา การปฏิรูปประเทศไม่ค่อยเดินหน้า ส่วนหนึ่งเพราะการปฏิรูปถูก ขับเคลื่อนโดยระบบราชการที่ยังไม่ต้องการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าการปฏิรูปของประเทศไม่เกิดขึ้น เราก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ประเทศที่มีอยู่ได้ ซึ่งจะเป็นต้นทุนที่ สูง มากต่อเศรษฐกิจและต่อความเป็นอยู่ของคนทั่วประเทศ ตอนแรกตั้งใจว่าจะเขียนเรื่องเบาๆ เพราะเป็นวันหยุดปีใหม่ แต่กลับ ออกมาแบบนี้ ก็คงไม่ว่ากันนะครับ

สวัสดีปีใหม่ครับ